

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ НАУКОВЦІВ, ОСВІТЯН, ІННОВАТОРІВ

ЗМІСТ

1. Гранти, міжнародна підтримка	2
СТИПЕНДІАЛЬНА ПРОГРАМА ДОСЛІДЖЕНЬ В ЯПОНІЇ	2
НОРВЕЗЬКО-УКРАЇНСЬКА СПІВПРАЦЯ У ВИЩІЙ ОСВІТІ	2
ГРАНТИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ДОКТОРАМ НАУК	3
2. Документи міжнародних організацій	4
ОЕСР: ПІДГОТОВКА СПІВРОБІТНИКІВ, ГОТОВИХ ДО РОБОТИ З ІІІ У ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ	4
ОЕСР: ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ, СОЦІАЛЬНА ІНТЕГРАЦІЯ ТА БЛАГОПОЛУЧЧЯ	5
ОЕСР: ПЕРСПЕКТИВИ ЦИФРОВОЇ ОСВІТИ	5
3. Корисні новини України та світу	6
НАУКОВЦІ-ДЕТЕКТИВИ: ПОШУК ФАЛЬСИФІКАЦІЙ В АКАДЕМІЧНИХ ПУБЛІКАЦІЯХ	6
СЛУХАТИ І ДІЯТИ: ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ПІДТРИМКИ СТУДЕНТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	7
ОЦІНКА ЗРІЛОСТІ ВІДКРИТИХ ДАНИХ У 2025 РОЦІ	9
АНТИПЛАГІАТНИЙ СЕРВІС STRIKEPLAGIARISM	10
ХИБНІ ЗВИНУВАЧЕННЯ В «ІІІ-ПЛАГІАТІ»: УРОК ДЛЯ ВИКЛАДАЧА І СТУДЕНТІВ	10
ДОСТУП ДО ASPI ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ КОРИСТУВАЧІВ	11
4. Наукові заходи	13
СПІВПРАЦЯ АКАДЕМІЧНИХ ЛІЦЕЇВ ІЗ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ	13
LIVE CODING. FRONTEND. ЕПОХА ІІІ	14
ВЕБІНАРИ ВІД CLARIVATE	14
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУСПІЛЬНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ВИГОДИ ВІД ПЕРЕДАЧІ ЗНАНЬ	15

1. Гранти, міжнародна підтримка

СТИПЕНДІАЛЬНА ПРОГРАМА ДОСЛІДЖЕНЬ В ЯПОНІЇ

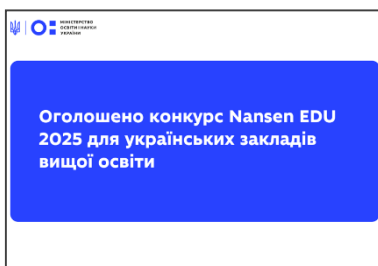
Японське товариство сприяння науці (JSPS) оголосило про запуск стипендіальної програми «Міжнародні стипендії JSPS для досліджень в Японії». Ця програма націлена на стипендіальну підтримку постдоків з різних наукових дисциплін, яка здійснюється упродовж 12-24 місяців. Взяти участь у Програмі можуть особи, які отримали докторський ступінь не більше шести років

тому у японському університеті та/або проживають у Японії й мають картку резидента. Учасники програми отримають можливість проведення досліджень в японських університетах та наукових установах. Переможцям конкурсу оплачується авіапереліт, щомісячна стипендія на утримання у розмірі 362 тис. японських ієн, надається одноразова допомога на облаштування у розмірі 200 тис. японських ієн, забезпечується медичне страхування. Заявку на участь можна подати до 10 березня 2026 року.

Детальніше: <https://www.jsps.go.jp/english/>, [https://www.jsps.go.jp/file/storage/j-fellow_summer2026/List of Eligible Host institutes 2026.pdf](https://www.jsps.go.jp/file/storage/j-fellow_summer2026/List_of_Eligible_Host_institutes_2026.pdf), <https://qrpage.net/qr/rzpfk>

Фото: скріншот

НОРВЕЗЬКО-УКРАЇНСЬКА СПІВПРАЦЯ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

Директорат з питань вищої освіти та навичок Норвегії спільно з Міністерством освіти і науки України оголосили конкурс «Norwegian–Ukrainian Cooperation in Higher Education». Він покликаний зміцнити потенціал українських закладів вищої освіти у наданні якісної, актуальної та привабливої освіти й підтримати довгострокову співпрацю між норвезькими та

українськими вишами. Основні пріоритети: розвиток українських ЗВО; підвищення якості та актуальності освітніх пропозицій вітчизняних університетів; інклюзивна освіта для вразливих груп населення; розвиток безперервної освіти. Гранти в рамках цього конкурсу будуть надані проектам, які забезпечать цифрову трансформацію; захист навколишнього середовища; підтримку фізичного та психічного здоров'я; розвиток правових, соціальних наук, економіки, міського планування, сільського господарства; підготовку

педагогів. Взяти участь у конкурсі можуть партнерства, що складаються з одного норвезького та двох українських закладів вищої освіти, які працюють у найбільш постраждалих регіонах, що пропонують акредитовані програми бакалаврату, магістратури або докторантури, а також дослідницькі установи, державні або приватні підприємства, неурядові організації з Норвегії та України. Бюджет програми складає 80 млн норвезьких крон, фінансування одного проєкту становитиме до 5 млн норвезьких крон. Тривалість проєктів - до трьох років, початок - у червні /липні 2026 року. Заявку на участь у конкурсі можна подати до 2 березня 2026 року.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/4lXCj>,
<https://qrpage.net/qr/o4MwI>

<http://qqml.org/>,

Фото: МОН

ГРАНТИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ДОКТОРАМ НАУК

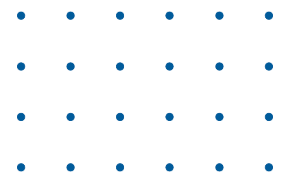

Національний фонд досліджень України оголосив старт щорічного конкурсного відбору наукових проєктів для надання грантів Президента України молодим докторам наук на проведення наукових досліджень і розробок. Мета конкурсу – стимулювання актуальних і значущих наукових досліджень і розробок за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки України. Тематика проєктів, що будуть подані, має відповідати одному з пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки, а саме: національна безпека і оборона; фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави; інформаційні та комунікаційні технології; енергетика та енергоефективність; раціональне природокористування; науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань; нові речовини і матеріали. Переможці конкурсного відбору отримають у 2027 році гранти Президента України для проведення наукових досліджень і розробок. Заявку на участь у конкурсі можна подати до 20 лютого 2026 року.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/NVXGu>, <https://qrpage.net/qr/jKCDD>

Фото: ІР офіс

2. Документи міжнародних організацій

ОЕСР: ПІДГОТОВКА СПІВРОБІТНИКІВ, ГОТОВИХ ДО РОБОТИ З ІІІ У ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала аналітичну записку «Підготовка співробітників, готових до роботи з ІІІ у державному секторі: наслідки та стратегії». У ній зазначається, що державні інституції є крупними роботодавцями в країнах ОЕСР, але наразі багато з них стикається з нестачею персоналу, високим робочим навантаженням та фінансовим тиском. До їхніх основних функцій входить виконання адміністративних та допоміжних завдань, зокрема - обробка документів, управління заявами або надання інформації громадянам. Системи штучного інтелекту можуть підтримувати та прискорювати цю діяльність, підвищуючи якість обслуговування та вивільняючи ресурси персоналу для більш складних завдань. Водночас, нестача навичок є одним із найчастіше згадуваних бар'єрів на шляху впровадження ІІІ у державному секторі. Отже, підготовка персоналу така ж важлива, як і власне упровадження новітніх технологій. Системи ІІІ можуть знизити адміністративне навантаження, оптимізувати надання послуг та звільнити ресурси у державному управлінні. Kela, фінська установа із соціального забезпечення, використовує платформу ІІІ для автоматизації класифікації та обробки документів, що додаються до заяв на отримання допомоги: це заощаджує 38 років роботи в еквіваленті повної зайнятості працівників, які займаються розглядом справ. Уряди ретельно вивчають практики упровадження технологій ІІІ, оцінюючи витрати, вигоди, ризики, нормативні аспекти та вплив на персонал. Вони діють з обережністю, щоб визначити найкращі варіанти використання ІІІ та розробити пілотні проекти, де ці технології приносять користь. Людський контроль, прозорість, підзвітність та довіра залишаються центральними принципами державних процедур та послуг, адже є побоювання, що ІІІ погіршить якість робочих місць або замінить співробітників у державному секторі. Розглядаються наслідки впровадження ІІІ для робочої сили в державних інституціях, приклади навчання різних груп співробітників, стратегії найму фахівців у галузі цифрових технологій і даних, механізми упровадження інновацій та безперервного навчання.

Детальніше: <https://qrcode.net/qrcode/cLWu3>, <https://qrcode.net/qrcode/YjJQ9>,
<https://doi.org/10.1787/b89244c7-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ, СОЦІАЛЬНА ІНТЕГРАЦІЯ ТА БЛАГОПОЛУЧЧЯ

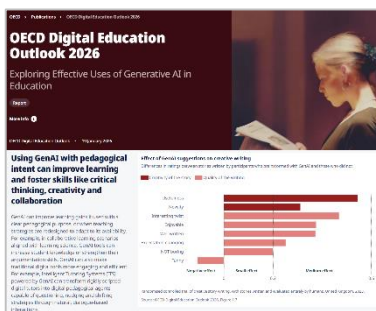

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала звіт «Інструментарій ОЕСР/ИНФЕ для вимірювання фінансової грамотності, соціальної інтеграції та благополуччя». У ньому зазначається, що Міжнародна мережа ОЕСР з фінансової освіти (OECD/INFE) координує проведення регулярного міжнародного дослідження фінансової грамотності, фінансової інклюзії та благополуччя дорослого населення кожні три-чотири роки. Дослідження покликане визначити рівень фінансової грамотності (знання, поведінка, відносини) та цифрової фінансової грамотності, фінансової інклюзії, фінансової стійкості та фінансового благополуччя на рівні окремих країн, а також забезпечити коректні міжнародні порівняння. Рекомендація ОЕСР з фінансової грамотності покликані забезпечити єдиний міжнародний стандарт та допомогти державним органам і зацікавленим сторонам у розробленні на основі отриманих даних та упровадженні національної політики щодо фінансової грамотності. У цьому документі описаний інструментарій ОЕСР/ИНФЕ для вимірювання у 2026 році фінансової грамотності, інклюзивності та благополуччя, міститься анкета, розроблена для збирання серед дорослого населення порівнянних на міжнародному рівні даних, пропонуються методичні рекомендації та надаються поради з організації дослідження.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/ioBaR>, <https://qrpage.net/qr/Qa7G9>,
<https://doi.org/10.1787/92f2d439-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: ПЕРСПЕКТИВИ ЦИФРОВОЇ ОСВІТИ

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала звіт «Прогноз цифрової освіти на 2026 рік. Дослідження ефективних способів використання генеративного штучного інтелекту в освіті». У ньому зазначається, що генеративний штучний інтелект швидко інтегрується в освітні системи по всьому світу, підвищуючи очікування щодо персоналізованого навчання, удосконалених методів викладання та більш ефективного управління системою. Документ спирається на доступні емпіричні дослідження, проаналізовані освітні експерименти та експертні висновки, щоб визначити перспективні ніші для ГШІ та зацікавлені сторони, здатні керувати його ефективним та відповідальним упровадженням. ГШІ може масштабувати персоналізовану підтримку навчання, підвищувати якість зворотного зв'язку та частково автоматизувати оцінювання. Але ця зручність повинна мати свою міру:

коли учні занадто сильно залежать від ГШІ, їх метакогнітивна залученість (розумові процеси та зусилля, які забезпечують розуміння) знижується. Хоча деякі дослідження свідчать про покращення результатів навчання учнів та їхньої успішності, інші – навпаки, звертаючи увагу на небезпечні ситуації, коли інструменти ГШІ надають прямі рішення, а не підтримують справжні процеси навчання. Ефективна інтеграція ГШІ у викладання та навчання вимагає від викладачів заохочування міркувань та справжнього навчання. Гібридні системи, що поєднують ГШІ з чіткими педагогічними моделями (наприклад, структуровані стратегії репетиторства або дизайн-оцінювання, орієнтовані на докази), є більш перспективними, ніж універсальні чат-боти. Покращення навчання студентів за допомогою генеративного штучного інтелекту змінює освітній ландшафт, виходячи за рамки викладання та навчання. На відміну від попередніх хвиль освітніх технологій, значна частина ГШІ є вільнодоступною та значною мірою використовується поза межами інституційного контролю завдяки своїй інтуїтивності та універсальності. У звіті аналізуються нові дослідження, які показують, що цей інструмент може підтримувати навчання, якщо керується чіткими принципами викладання, але якщо він використаний без педагогічного керівництва, як буквальний аутсорсинг завдань ГШІ, це шкодить навчанню. У звіті підкреслюються переваги ГШІ як викладача, партнера та помічника, а також наводяться докази щодо необхідності зваженого підходу до проектування освітнього процесу.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/S9h1J>, <https://qrpage.net/qr/bcrMV>,
<https://doi.org/10.1787/062a7394-en>

Фото: скріншот

3. Корисні новини України та світу

НАУКОВЦІ-ДЕТЕКТИВИ: ПОШУК ФАЛЬСИФІКАЦІЙ В АКАДЕМІЧНИХ ПУБЛІКАЦІЯХ

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Джека Гроува «Науковий детектив: чи не краще провести вечір за викриттям фальсифікацій, ніж за переглядом Netflix?». У ній автор розповідає про наукових дослідників і волонтерів, які у свій вільний час уважно аналізують наукові публікації з метою виявлення маніпуляцій, фальсифікацій та помилок. Му Янг із Колумбійського університету каже, що може проводити до 30 годин на тиждень, аналізуючи зображення та графіки у наукових роботах, шукаючи дублікати або ознаки

штучної обробки. Для цього не обов'язково мати глибоку предметну експертизу: як правило, достатньо уважного погляду і базових інструментів роботи із зображеннями. У одному з виявлених випадків один і той самий графік з'являвся у 72 різних публікаціях, що нібито представляли різні дослідження. Результати роботи таких «детективів» не лишаються без наслідків. Їхні публічні зауваження на порталі rubreer.com привертають увагу до робіт у різних галузях знань. Детективи запропонували свої відгуки на сотні статей, серед яких були праці відомого науковця, який втратив посаду після перевірки. Іноді виявлення фальсифікацій призводить до юридичних наслідків. Так, британський розслідувач Шолто Девід у справі проти дослідників з Dana-Farber Cancer Institute використав закон США про помилкові твердження, що дозволяє подавати позови від імені уряду. Внаслідок позову інститут погодився виплатити компенсацію, частину якої отримав і сам Девід. Попри те, що більшість розслідувачів працюють без винагороди й часто стикаються з критикою, багато хто сподівається, що їхні успіхи підвищать престиж і визнання цього виду діяльності. Однак щодо «наукових детективів» залишається багато питань: більшість фальсифікацій залишається непоміченими, майже немає централізованого механізму розслідування, реакції видавців та університетів на виявлені проблеми часто бувають повільними або формальними. Дехто вважає, що для ефективної боротьби з маніпуляціями слід удосконалити первинне рецензування і змінити культуру наукових публікацій, більш активно протидіяти академічним порушенням. Автор статті вважає, що добровільні «наукові детективи» відіграватимуть все більш помітну роль у підтримці академічної етики.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/qkCK2>

Фото: pixabay.com

СЛУХАТИ І ДІЯТИ: ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ПІДТРИМКИ СТУДЕНТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Керрі Фієр «Ефективна підтримка означає допомогу студентам там, де вони є». У ній автор наголошує, що увага до потреб студентів має бути невід'ємною частиною повсякденної викладацької практики, без поділу на «освіта тут», а «підтримка - там». Традиційно підтримка студентів асоціюється з діяльністю окремих служб — психологічних, кар'єрних або добробуту. Проте для багатьох студентів реальна підтримка починається в аудиторії, лабораторії чи на лекції. Саме викладачі, які працюють із студентами щодня, найпершими помічають, коли хтось втрачає мотивацію, починає пропускати заняття або сумнівається в тому, чи належить він до спільноти. Підтримка починається зі слухання, яке має вести до певних дій.

На першому занятті Фієр пропонує запитати студентів не лише про їхній факультет, а й про мотивацію до курсу та плани на майбутнє. Це дає викладачеві краще уявлення про інтереси групи і дозволяє адаптувати приклади й завдання відповідно до реальної зацікавленості, що сприяє більш високій залученості. Важливо також проєктувати курси з урахуванням доступності: не зводити навчальний досвід до одного формату, а пропонувати змішані способи роботи з матеріалом — обговорення, лабораторні завдання, аналіз текстів, розгляд практичних прикладів. Це допомагає уникати ситуацій, коли один підхід сам стає бар'єром для частини студентів. Ще один аспект — участь студентів у дослідницькій діяльності. Можливість працювати у команді над частиною реального проєкту допомагає студентам відчувати себе здатними на більше та потрібними для колег, що сприяє формуванню упевненості й розумінню власної ролі в академічному середовищі. Також підтримка включає навчання у рамках так званого «прихованого навчального плану», коли студент отримує навички професійної комунікації. Фієр підкреслює, що підтримка не означає бути доступним постійно або вирішувати всі проблеми студентів! Важливо знати, де проходить межа ролі викладача, коли слід звертатися до відповідних служб. Створюючи умови, в яких студенти відчують себе почутими, важливими та залученими, університети можуть зробити їх підтримку частиною повсякденної навчальної практики, а не окремою функцією.

Детальніше: <https://qrcode.net/qr/j4dIu>

Фото: pixabay.com

УНІВЕРСИТЕТ БЕЗ СТІН ЗАЛИШАЄТЬСЯ? ЩОСЬ ПІШЛО НЕ ЗА ПЛАНОМ...

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Кріса Хавергала «Що з планами зробити Університет Оклахоми «університетом без стін»...». У ній автор говорить про рішення відмовитися від ідеї створення нового кампусу і повернутися до фундаментальної місії університету як закладу дистанційного навчання. Ідея перемістити цей заклад вищої освіти на нову площадку, оголошені у 2023 році, а також забезпечення традиційного очного навчання для бакалаврів, - скасовані. Новий віце-канцлер університету Девід Фенікс пояснив, що не може виправдати витрати у сотні мільйонів фунтів на будівництво нового кампусу на тлі надмірної пропозиції традиційних університетських програм і стрімких змін у потребах студентів. Натомість відбуватиметься модернізація наявної бази для проведення обмежених очних навчальних сесій, тоді як основне навчання залишатиметься онлайн. Такий підхід, за словами Фенікса, ближчий до історичної місії цього університету як «університету без стін» і дозволить запропонувати студентам сучасні можливості без традиційної моделі кампусу.

У найближчі 20 років потреба у тривалому очному навчанні на кампусі буде зменшуватися, отже університети мають більш гнучко підходити до організації освіти. Це також буде пов'язано і зі зміною демографічних і фінансових умов у секторі вищої освіти в цілому. Партнерства з іншими установами і зараз дозволяють цьому університету мати фізичну присутність у різних регіонах Великої Британії. Розвивається співпраця зі школами, коледжами, місцевими органами влади, бізнесом та іншими університетами, зокрема – в частині спільного використання ресурсів, навчальних центрів.

Детальніше: <https://qrcode.net/qr/xCCSO>

Фото: pixabay.com

ОЦІНКА ЗРІЛОСТІ ВІДКРИТИХ ДАНИХ У 2025 РОЦІ

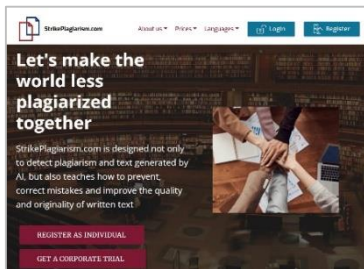
На офіційному порталі європейських даних European Data опублікований звіт «Прогрес у сфері відкритих даних: оцінка зрілості відкритих даних у 2025 році». Він містить актуальний огляд того, як європейські країни просуваються у сфері підвищення доступності, повторного використання та ефективності інформації державного сектору. Результати дослідження показали зростання ефективності в управлінні, підвищення якості даних та збільшення реального впливу відкритих даних у 36 країнах, у т.ч. у всіх 27 державах-членах ЄС, трьох членах Європейської асоціації вільної торгівлі та шести країнах-кандидатах. Прогрес помітний у всіх чотирьох вимірах оцінки: політика, портал, якість даних та вплив. Політика залишається найсильнішим виміром, оскільки країни продовжують зміцнювати довгострокові структури управління та регулярно оновлювати свої національні стратегії, одночасно здійснюючи впровадження Регламенту про високоцінні набори даних. Національні портали також демонструють гарний прогрес після минулорічного спаду, з більшою кількістю функцій, які допомагають користувачам знаходити та отримувати доступ до наборів даних, сильнішою підтримкою постачальників даних та чіткішими довгостроковими планами щодо сталого розвитку порталів. Покращення якості даних зумовлене кращою практикою роботи з метаданими, ширшим використанням європейських стандартів (таких як DCAT-AP) та більш повними часовими рядами. Вимір впливу продовжує поступово зростати, оскільки все більше країн розробляють способи вимірювання того, як саме відкриті дані приносять користь суспільству, довкіллю та економіці. У звіті висвітлюються практичні кроки - від багатостороннього управління до орієнтованого на користувача дизайну порталів, - які допомагають зміцнювати екосистему відкритих даних Європи. Пропонуються реальні приклади відкритих даних, що мають відчутний вплив: використання даних про здоров'я, повторне використання геопросторових та історичних наборів даних для розумнішого міського планування, перетворення даних перепису населення на дослідження

соціальних тенденцій тощо. З оцінкою зрілості відкритих даних за 2025 рік можна ознайомитись завдяки інтерактивній цифровій платформі, де можна обирати показники, країни, визначати тенденції, а також отримувати рекомендації за конкретними вимірами.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/kvbi4>, <https://qrpage.net/qr/9nhGE>,
<https://qrpage.net/qr/EXGOn>

Фото: pixabay.com

АНТИПЛАГІАТНИЙ СЕРВІС STRIKEPLAGIARISM

StrikePlagiarism.com являє собою хмарну антиплагіатну інтернет-систему, призначену для автоматичної перевірки оригінальності текстових документів. Вона розроблена компанією Plagiat.pl у 2002 році для широкого використання у закладах вищої освіти та наукових установах з метою підтримки академічної доброчесності. Основні можливості системи: пошук

запозичень (здійснюється порівняння завантажених документів з джерелами у власній базі даних користувача чи установи, інших університетів, відкритих інтернет джерелах; RefBooks, УкрІНТЕІ та інших- всього понад 3 млн текстів, захищених авторським правом); виявлення контенту, згенерованого ШІ; виявлення маніпуляцій із текстом (різні спроби обійти перевірку, зокрема - заміна літер з інших алфавітів, використання «білих» (невидимих) символів, мікропроблів або перефразування); крос-мовна перевірка перекладених текстів (підтримується понад 200 мовних комбінацій). Послугами сервісу користуються у 60 країнах, серед яких – країни ЄС, США, Канада, Австралія, країни Латинської Америки та Близького Сходу, Індія, Індонезія, Філіппіни, В'єтнам, Сінгапур, Таїланд у понад 1.5 тис. навчальних закладів і видавництв.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/cg6bs>, <https://qrpage.net/qr/XSPkN>

Фото: скріншот

ХИБНІ ЗВИНУВАЧЕННЯ В «ШІ-ПЛАГІАТІ»: УРОК ДЛЯ ВИКЛАДАЧА І СТУДЕНТІВ

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Девіда Мінгея «Після того, як мене хибно назвали «ШІ-плагіатором», як я можу звинувачувати студентів?». У ній автор, асоційований викладач Open University, розповідає про випадок із власного життя, коли автоматична перевірка статті, переданої до журналу, хибно визначила його рукопис як такий, що був

згенерований інструментами штучного інтелекту. Мінгей разом із колегою подав наукову роботу до журналу і на запит редактора повідомив, що інструмент

ШІ не використовувався. Проте автоматичний інструмент аналізу тексту класифікував статтю як переважно створену ШІ, оскільки вважав її занадто плавною та однорідною за стилем, без синтаксичних «аномалій» і «мінімальних відхилень у довжині речень». Навіть додатковий аналіз тексту, який показав, що стиль рукопису має «людські» нерівності, редактор відмовився це враховувати й остаточно відхилив подання. Автоматичні детектори ШІ являють собою комп'ютерні програми, що оцінюють частоту певних лінгвістичних ознак, але жоден із сучасних алгоритмів, на думку Девіда, не здатний надійно відрізнити «поліровану» людську академічну мову від тексту, створеного або обробленого ШІ. Через це є ризик, що авторів можуть карати за те, що вони пишуть надто якісно або «правильно», а не за те, що справді використали ШІ. Цей досвід змушує по-новому поглянути і на процес оцінювання студентських робіт. Спроба «вловити» недоброчесність студента за допомогою наявних інструментів може бути хибною, отже автоматичні інструменти не повинні замінювати людську оцінку щодо методологічної якості, аргументації та оригінальності думок. Тому варто переглядати завдання і формулювання оцінювання таким чином, щоб вони вимагали роботи, ускладненої для автоматичного створення — наприклад, завдання з локальним, контекстним мисленням або критичним аналізом. Це може зменшити залежність від інструментальних рішень. Надмірна довіра до детекторів ШІ може створювати проблеми, особливо для тих, чиєю першою мовою не є англійська, отже вони використовують інструменти ШІ для редагування як 100% легітимну допомогу. Питання щодо меж і визначення академічної доброчесності набуває нової актуальності, - сучасним університетам потрібні нові процедури, які враховують обмеженість використовуваних технологій.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/No1K6>

Фото: pixabay.com

ДОСТУП ДО ASPI ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ КОРИСТУВАЧІВ

Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) продовжила до кінця 2026 року безкоштовний доступ до сервісів програми Access to Specialized Patent Information (ASPI) для українських неприбуткових організацій, академічних, науково-дослідних установ, університетів, державних дослідницьких центрів та експертів Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій. Йдеться про можливість користування сучасними інструментами пошуку та аналізу патентних даних, що сприятиме розвитку інноваційної діяльності в Україні. Безкоштовний доступ надано у рамках підтримки національних дослідників та ІР сфери на виконання Меморандуму між Мінекономіки та ВОІВ щодо співробітництва у сфері інтелектуальної власності від 7 липня 2025 року. За умовами програми

ASPI можна отримати доступ до двох сервісів провайдерів – по одному обліковому запису на кожен продукт: Clarivate Analytics; Questel; LexisNexis; Minesoft; Thomson Reuters та ін. ASPI було започатковано у 2010 році на умовах державно-приватного партнерства з провідними постачальниками патентної інформації для посилення спроможності країн, що розвиваються, брати участь у глобальній економіці знань; активізувати застосування інноваційного потенціалу ІР стейкхолдерів шляхом використання інформації, що міститься в патентних документах та непатентній літературі для розробки нових рішень технічних проблем.

Детальніше:

<https://nipo.gov.ua/bezkoshtovnyj-aspi-2026/>,
<https://www.wipo.int/en/web/aspi>, <https://qrpage.net/qr/FYUyj>

Фото: скріншот

ВІД АУДИТОРІЇ ДО ПОЛІТИКИ: ЧОМУ НАУКОВЦІ МАЮТЬ ГОВОРИТИ ПУБЛІЧНО

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Меттью Райза «Публічні виступи: недооцінений шлях до академічного впливу». У ній автор говорить про те, як публічні виступи та участь у різноманітних заходах за межами академічної спільноти можуть стати вагомим інструментом посилення впливу наукових досліджень та їх позитивного сприйняття поза вузьким колом колег. Важливо не лише проводити гарні дослідження, - слід розповідати про них там, де їх можуть почути люди з іншими поглядами. Він цитує професора М. Мутукрішну з Лондонської школи економіки, який вважає, що багато науковців залишаються поза рамками суспільних подій, не впливаючи на рішення політиків і широку публіку. Досвід цього професора є доволі показовим. Після публікації його книги про людську природу, автор прагнув залучитися до політичних і державних дискусій в рамках кампанії проти корупції, що проводилась Міністерством внутрішніх справ Великобританії та консультацій під егідою Міністерства освіти і Програми розвитку ООН щодо готовності британських дітей до ери штучного інтелекту. Він виявив нові організаційні формати, які допомагають науковцям ефективніше працювати з публікою. Наприклад, Academic Speakers Bureau, створене при Лондонській школі економіки, має на меті зв'язати провідних дослідників з корпоративними та публічними клієнтами, які шукають промовців із глибокою науковою підготовкою. Такі бюро спрощують логістику, узгоджують умови виступів і розширюють аудиторію, що може сприяти сталому впливу дослідницьких ідей. Ще одна ініціатива — PUP Speaks від видавництва Princeton University Press, яка покликана просувати книги й утримувати зв'язок із аудиторією для забезпечення тривалої присутності науковців у публічному

дискурсі. Професор Американського університету (Вашингтон) Кантіті Міллер-Ідріс говорить, що вона отримала сотні запрошень на виступи після публічного обговорення її дослідницької роботи, отже вдалі публічні виступи можуть поширювати наукові ідеї серед широкої аудиторії. Традиційні академічні канали самі по собі не забезпечують максимального суспільного впливу. Публічні виступи, участь у дебатах, спікерських проєктах та співпраця з організаціями за межами університетів може стати важливою частиною трансформації наукових знань у ширше суспільне розуміння та забезпечити реальний вплив на політику, бізнес і культуру.

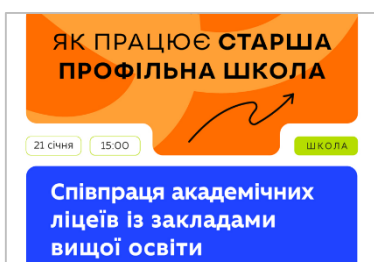
Детальніше: <https://qrpage.net/qr/94xtb>

Фото: pixabay.com

4. Наукові заходи

СПІВПРАЦЯ АКАДЕМІЧНИХ ЛІЦЕЇВ ІЗ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

21 січня 2026 року у рамках серії заходів «Як працює старша профільна школа» відбувся вебінар «Співпраця академічних ліцеїв із закладами вищої освіти». Він став площадкою для обміну досвідом з пілотування елементів реформи освіти. Обговорили наступні питання: традиції співпраці між середньою та вищою школою; нормативно-правове підґрунтя співпраці

закладів загальної середньої та вищої освіти; взаємні переваги співпраці для закладів різних рівнів; кейси успішної співпраці між ліцеями та закладами вищої освіти. Організатори: Міністерство освіти і науки України, Програма World Bank Ukraine LEARN «Підвищення доступності та стійкості освіти в умовах кризи в Україні».

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/BLK6j>

Фото: скріншот

LIVE CODING. FRONTEND. ЕПОХА III

21 січня 2026 року в онлайн-форматі відбувся захід, присвячений використанню ШІ у Frontend-розробці. Він був покликаний поінформувати слухачів про те, як на практиці штучний інтелект змінює підхід до ІКТ. Під час сесії обговорили, як ШІ поступово стає частиною рутинної роботи - від дизайну та верстки до логіки застосування в сучасних фреймворках, як

пройти шлях від макета до готового проєкту із залученням ШІ-інструментів. Організатор - SoftServe Academy.

Детальніше: <https://t.me/SoftServeEducation/2969>, <https://hubs.ly/Q03ZPqWN0>

Фото: скріншот

ВЕБІНАРИ ВІД CLARIVATE

У січні-лютому 2026 року відбудеться серія вебінарів українською мовою від компанії Clarivate. Заплановані наступні тематичні заходи: «Поінформованість про ретракції публікацій - важливий елемент наукової доброчесності» (планується обговорити, що таке ретракція або відкликання статей, які види ретракцій бувають, чому кількість ретракцій наукових публікацій

зростає, як це впливає на достовірність результатів наукових досліджень, інструменти ідентифікації відкликаних публікацій, підтримка цілісності досліджень впродовж усього циклу) (29 січня 2026 року); «Стратегічна наукова співпраця: її оцінка у Web of Science та InCites (як можна використовувати дані Web of Science для оцінювання дослідницьких партнерств, цінність збалансованої, інклюзивної співпраці для просування наукових здобутків, роль уніфікованого аналізу даних у визначенні мереж співпраці, практичні стратегії використання даних WoS та нормалізованих показників для прийняття рішень (26 лютого 2026 року). Організатор – Clarivate.

Детальніше: <https://qrcode.net/qr/KjOho>, <https://qrcode.net/qr/oC5d2>,
<https://clarivate.libguides.com/europe/ukraine>

Фото: скріншот

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУСПІЛЬНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ВИГОДИ ВІД ПЕРЕДАЧІ ЗНАНЬ

5-6 лютого 2026 року відбудеться конференція «До ширшого впливу: забезпечення суспільної та економічної вигоди від передачі знань». Захід покликаний поінформувати науковців, освітян, політиків та представників громадянського суспільства експертами про кращі інструменти розвитку інновацій, практики ліцензування та підвищення професійних компетенцій. Планується

обговорити, як дослідники та інноватори можуть максимізувати суспільний та економічний вплив досліджень; що таке IMPAC3T-IP та ініціатива SHARE; як здійснювати соціально відповідальне ліцензування й підтримувати спільну творчість у багатосторонніх партнерствах; як взяти участь у навчанні IMPAC3T-IP Academy. Організатори: Університет Антверпену (Бельгія), Офіс валоризації Антверпенського університету.

Детальніше: <https://qrcode.net/qr/IKThV>

Фото: скріншот

ТУРБОТА ПРО ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ ТА ІНКЛЮЗИВНІСТЬ

12 лютого 2026 року відбудеться вебінар «Турбота про здобувача освіти та інклюзивність. Досвід університетів Великої Британії». Захід покликаний поширити серед педагогічних та науково-педагогічних працівників, а також усіх, хто цікавиться розвитком інклюзивних, турботливих та ефективних освітніх середовищ інформацію про практики підтримки студентів - від

діяльності уповноважених структур до неформальних дій та адаптації освітнього процесу до потреб здобувачів з особливими освітніми потребами. Планується обговорити наступні питання: що таке інклюзивність освіти та чому це важливо; як відбувається адаптація процесів навчання для здобувачів з особливими освітніми потребами; як мають бути організовані дії з підтримки здобувачів освіти; досвід Великої Британії у побудові механізмів забезпечення формальних та неформальних процесів турботи про студентів. Організатори: Українська Асоціація Маркетингу, Державна установа «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти», Університет Екзітера (Велика Британія).

Детальніше: <https://qrcode.net/qr/gOMzV>, <https://qrcode.net/qr/0ji5k>

Фото: скріншот

UNI-BIZ BRIDGE-2026

З 16 по 20 лютого 2026 року в онлайн-форматі відбудеться новий сезон «Uni-biz Bridge: вектор практики». Він стане простором, де викладачі закладів вищої освіти зможуть обговорити бізнес-рекомендації від роботодавців та перспективи інтеграції актуальних рішень в освітній процес, а також дізнатись про нові ефективні інструменти навчання.

Планується розглянути наступні питання: як мотивувати студентів отримувати нові знання та зробити їхнє навчання більш орієнтованим на прикладні рішення; як побудувати системну співпрацю між університетом і бізнесом. Учасники отримають від представників бізнесу практичні кейси, які можна використовувати на заняттях; актуальні інсайти про очікування роботодавців від випускників ЗВО; перспективи налагодження співпраці із PwC, Deloitte, Київстар, МХП. Організатор - UGEN.

Детальніше: https://t.me/ugen_UBB/1037, <https://bit.ly/3Zel6i5>

Фото: скріншот

Дякуємо Вам за підписку на дайджест інформаційних матеріалів НРАТ.

Він створюється в рамках реалізації проєкту Національного репозитарію академічних текстів, який фінансується Міністерством освіти і науки України. Цільова аудиторія - науковці, освітяни, інноватори, здобувачі вищої освіти, автори і редактори наукових фахових видань, прихильники відкритої науки та відкритого доступу.

У щоденному режимі ця інформація оприлюднюється на офіційному вебпорталі Нацрепозитарію та сторінках НРАТ у соціальних мережах:

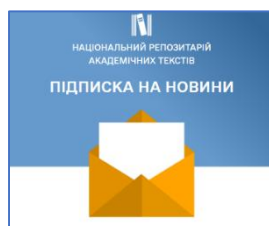

<https://nrat.ukrintei.ua/category/usi-novyny-na-portali/>, <https://nrat.ukrintei.ua/category/naukovi-zahody/>

https://www.facebook.com/groups/578991159108587/?sorting_setting=CHRONOLOGICAL

<https://t.me/NationalRepository>

<https://invite.viber.com/?g2=AQBNMJ1iDNPI403rQ2x%2FeMt0spQltYQzEroTVETPdJlh2K97EhrByGTLtwG%2FP70p>

Усі бажаючі можуть оформити підписку на повідомлення про події, документи і заходи, які публікуються на ресурсах Нацрепозитарію. Для цього на головній сторінці вебпорталу у сервісі «підписка» достатньо обрати зручну періодичність повідомлень (щодня або раз на тиждень) та цільову спрямованість (науковцям, освітянам, інноваторам).

Детальніше: <https://nrat.ukrintei.ua/newsletter-list/>, <https://nrat.ukrintei.ua>